«Ақмола облысы білім басқармасының Қосшы қаласы бойынша білім бөлімі Тайтөбе ауылының жалпы орта білім беретін мектебі» КММ

«TUGYR»

Дебат үйірмесінің 2025-2026 оқу жылына арналған күнтізбелік – тақырыптық жоспары

Жетекшісі: Бағысбаев Нұрбақыт Дәулетбекұлы

Сканировано с CamScanner

БЕКІТЕМІН: Мектеп директоры: ________________ Г.С Алиева «02» 09 тамыз 2025ж	**КЕЛІСЕМІН:** Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары: ________________ А.М Каепов «___» тамыз 2025ж	**ӘБ ОТЫРЫСЫНДА ҚАРАЛДЫ:** Хаттама № «____» ӘБ жетекшісі ________________ А.К.Жилкибаева «___» тамыз 2025ж

«TUGYR»

Дебат үйірмесінің 2025-2026 оқу жылына арналған күнтізбелік – тақырыптық жоспары

Жетекшісі: Бағысбаев Нұрбақыт Дәулетбекұлы

Сканировано с CamScanner

Түсінік хат

Дебат пікір сайыс үйірмесі – оқушылардың жан-жақты ойы мен көзқарасын дамытуға арналған технология деп айтуға болады. Оқушыларды пікір-сайыстарға араластыруға, өз бетімен ізденуге, білім алу және жалпы шығармашылық белсенділігін арттыруға көзделген. Дебат үйірмесінің жоспары аптасына 1 рет, жалпы 34 сағатқа жасақталған.

Пікір-сайыстарға дайындық барысында оқушылар белгілі-бір тақырып бойынша мәлімет жинастырып, оларды қарама-қарсы бағыттарды қолдайтын екі түрлі позицияға арналған жоспарға топтастырылады. Жалпы, оқушылардың бойына ұлттық үрдісті сіңіруде, баланы озық қоғамға сай етіп тәрбиелеуде дебат үйірмесінің берер пайдасы мол. Оқушыларға сапалы білім мен саналы білім беру бүгінгі күннің басты өлшемі. Өз позициясын жақтап шығуға тырысқан оқушылар бос уақыттарын текке өткізбей, кітапханаға барып түрлі материалдар іздестіреді. Қазіргі таңда ғаламтордың шеңберінен шырматылып шыға алмай қалған балалардың көркем әдебиет оқуға құлшынысы арта түседі. Ойын барысында өз ойларын жүйелі сөз, шынайы шеберлікпен, шешен тілмен жеткізуге тырысады. Кез келген тыңдаушыға жүйелі сөз әсер етері хақ. Шешендік салтанат құрған жерде оқушылар ұлттық-рухани құндылықтарды бойына сіңіріп, алдағы күнде ел жүгін мойны мен арқалауға дайын тұрады. Жаһандану заманында білім берудің озық үлгілерін пайдалана отыра нақты нәтижелерге қол жеткізу – бүгінгі заманның басты талабы. Пікір – талас барысында адамдар ортақ мәселе жайлы өз пікірлерін ортаға салады, олардың әр түрлі болуы заңды, пікір-сайыстар арқылы тараптар ой бөлуге, өз көзқарастарының кемшілігін ашып, оларды ұштауға, кемелдендіруге мүмкіндік алады. Бағдарлама әдебиет, тарих пәндеріндегі заман өзгерісінің өзіндік жаңаша көзқарасын сұрап тұратын тақырыптар көптің қасы. Пікір-сайыс логикалық,

психологиялық, адамгершілік және көптеген баска аспектілерді қамтиды. Үлкен додалар өткізіп, оқушылардың көшбасшылық қасиеттерін анықтауға мүмкіндіктер береді.

Өзіндік көзқарасы бар, айналаны сыни тұрғыдан барлап, бағалайтын, шешім шығаруда өзгенің ойын таразылап, өз ойын өткізуге сенімді тұлға қалыптасуына септігі тиеді. Әртүрлі саладағы ғылымның теориясы мен практикасына терең бойлау былай тұрсын, оның тарихы, маңыздылығы, өміршеңдігі, пайдасы мен зиянында таразылай алатын дәрежеге жеткізеді. Білім беру бағдарламасының жан-жақты, тереңдетілген жайын ашады. Пікір-сайыс әдеттегі пән олимпиадалары секілді. Жүйемен өткізілетін әр түрлі деңгейдегі пікір-сайыс бәсекелері арқылы жүзеге асыруға болады.

Үйірменің мақсаты: Заман талабының сұранысына саласы жетік, адами құндылықты жанына серік еткен, айналасына сын көзбен қарап, қоғамдық өмірге белсене араласатын, өз ойын анық айта алатын, өз пікірін қорғай алатын жас ұрпақ қалыптастыру. Оқушылардың бос уақытын тиімді ұйымдастыруға көмектесу. Мектепішілік, аудандық дебат сайыстарын ұйымдастыра отырып, сөзге шешен оқушыларды анықтау. Мектеп оқушыларын мектепаралық, аудандық, қалалық, облыстық, республикалық, халықаралық пікірсайыс турнирлеріне қатыстыру, тәжірибе алмасу арқылы үздік натижелерге қол жеткізу.

Үйірменің міндеттері:

- Оқушылардың шығармашылық қабілеттерінің айқындалуына мүмкіндік беру;
- Шешендік өнер және жұрт алдында сөйлеу мәдениеті қалыптасқан талантты оқушыларды анықтау;
- Мектеп оқушылары арасында пікір-сайыстың деңгейін көтеру;
- Мектеп оқушыларының сын тұрғысынан ойлауын дамыту;

Сканировано с CamScanner

- Өз Отаны Қазақстан, оның басты құндылықтарын құрмет тұтып, мақтаныш сезімдерін қалыптастыру;
- Оқушылардың жауапкершілігінің және танымдық қабілеттерін түрлі пікірталастар арқылы ортаға салу;
- Оқушыларды коммуникативтілікке, сөйлеу мәдениетіне, сөз өнеріне, тұжырымды ойын дәлелдей білуге баулу.

Дебат ойыны оқушы бойына мынадай қасиеттерді қалыптастырады:

- жан-жақты білім;
- тапқырлық;
- шешендік;
- зеректік;
- аңғарымпаздық;
- сын тұрғыдан ойлауды;
- өз ойын ашық айтуды;
- адамдармен дұрыс сөйлесе білуге;
- көпшілік алдында сөйлеп үйренуге;
- адамдармен мәдениетті қарым-қатынас жасауға.

Күтілетін нәтиже:

- ✓ мемлекеттік тілде сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;
- ✓ таным қабілетін дамыту;
- ✓ білімге құмарлық, рухани сенімін арттыру;
- ✓ пікір – шектелмейтін еркін шығармашылық екеніне сенім ұялату;
- ✓ қарама-қарсы ой стратегиясы болғандықтан, сөз әдебіне үйрету;
- ✓ шешендікке баулу;
- ✓ саяси еркін көзқарастардың бәсекелілігін тудыру;
- ✓ тыңдаушы мәдениетін насихаттау;
- ✓ оқушының өзін-өзі қадағалап, тексеріп отыруына баулу;

- ✓ оқушы жеке ізденуін, дербестігін дамыту;
- ✓ БАҚ құралдарын, кітапхана оқулықтарынан қажетті мәліметті ала алады.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР:

1. Дебаты. Искусство побеждать / П. Жданов. — Новосибирск: Сиб. унив. изд-во, 2009. — 302 с.
2. «Дебаты»: от теории к практике : руководство / В. И. Куприянова, А. И. Назаров. –Хабаровск : Изд-во ДВАГС, 2009. – 101с.
3. Как побеждать в дебатах: пособие по Британскому (Всемирному) формату парламентских дебатов/ Стивен Л. Джонсон;[Перевод с англ.К.Шиманской, под научн.ред.С.Наумова] – Нью-Йорк, Лондон, Амстердам: IDEA, 2012 – 240с.
4. Т.В.Светенко. Путеводитель по дебатам. Е.Г.Калинкина. Дебаты на уроках истории. Дебаты: Учебно/методический комплект. – М.: Изд/во «Бонфи», 2001. – 296 с.
5. Риторика. Культура оратора / Е.Н.Абрашина. – Москва: МГПУ, 2011. – 186 с.
6. Дебаты: философско-педагогическая интерпретация: учебное пособие /-А.А.Шамшурин, под ред.Н.Б.Поляковой. – Ижевск: Издательский центр «Удмуртский университет», 2020. – 64 с.

Сканировано с CamScanner

«TUGYR» дебат үйірмесінің күнтізбелік – тақырыптық жоспары
(аптасына 2 сағат, барлығы 68 сағат)

№ р/с	Тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі	Ескерту
1	Кіріспе. Дебат тарихынан.	1	01.09	
2	Карл Попердің пікір – сайыс үлгісі.	1	06.09	
3	Саяси дебат форматы.	1	08.09	
4	Пікір – сайыстың американ форматы.	1	13.09	
5	Спикерлер қызметі.	1	15.09	
6	Спикерлер қызметі.	1	20.09	
7	Қарсы сұрақ жауаптар.	1	22.09	
8	Қарсы сұрақ жауаптар.	1	27.09	
9	Ойынға сараптама жасаудың түрлері.	1	29.09	
10	Уақыт төрешінің қызметі.	1	04.10	
11	Ережені жақсы меңгердің бе?	1	06.10	
12	Пікір – сайыстағы сойлеу мәдениетін қалыптастыру.	1	11.10	
13	Пікір-сайыс этикасы.	1	13.10	
14	Пікір-сайыс этикасы.	1	18.10	
15	Пікір-сайысқа дайындалу кезеңдері және жүйелілік.	1	20.10	
16	Жаттықтырушы қызметі.	1	25.10	
17	Төрешілік ету.	1	03.11	
18	Төреші этикасы.	1	08.11	
19	Флаушетті толтыру.	1	10.11	
20	Пікір-сайысқа дайындалуда ақпарат құралдарын қодану.	1	15.11	
21	Ақпарат құралдарын қодану мәдениеті.	1	17.11	
22	Сөздіктер және интернет жүйесін қолдану маңызы.	1	22.11	
23	Интернет жүйесін қолдану мәдениеті.	1	24.11	

24	Кейсті құрастыру.	1	29.11	
25	Кейсті қорғау.	1	01.12	
26	Кейсті қорғаудағы спикерлердің шеберлігін дамыту.	1	06.12	
27	Кейстің маңызды элементтері.	1	08.12	
28	Логикалық тізбек құрастыру жолдары.	1	13.12	
29	Логикалық тізбек құрастыру жолдары.	1	15.12	
30	Спикерлерді бағалаудың критерилері.	1	20.12	
31	Дебат турнирін ұйымдастыру.	1	22.12	
32	Клуб жұмысын ұйымдасыру жолдары.	1	27.12	
33	Өзекті тақырыптарды таңдай білу.	1	10.01	
34	Дебат оқушылардың логикасын дамытудағы ролі.	1	12.01	
35	Дебат оқушылардың логикасын дамытудағы ролі.	1	17.01	
36	Клуб жұмысын ұйымдасыру.	1	19.01	
37	Өзекті тақырыптарды таңдау.	1	24.01	
38	Дебат оқушылардың логикасын дамытудағы ролі.	1	26.01	
39	Дебат турнирындағы уақыттың маңыздылығы.	1	31.01	
40	Кейсті құрастыру.	1	02.02	
41	Қарсы сұрақтарды құрастыру.	1	07.02	
42	Пікір-сайыстың формаларының айырмашылығы.	1	09.02	

Сканировано с CamScanner

43	Ойынға сараптама жүргізу маңыздылығы.	1	14.02	
44	Флаушетті толтыру ережелері.	1	16.02	
45	Саяси дебат форматының ерекшелігі.	1	21.02	
46	Карл Попердің пікір-сайыс форматының ерекшелігі.	1	23.02	
47	Пікір-сайыс қызметі	1	28.02	
48	Уақыт төрешілік ету маңыздылығы.	1	02.03	
49	Ережені сақтау маңыздылығы.	1	07.03	
50	«Балалар құқығын қорғау деңгейі төмен» ойын өткізу.	1	09.03	
51	Өткізілген ойынды саралау.	1	14.03	
52	«Жас өспірімдер арасында қылмыспен күрес жеткілікті дәрежеде емес» ойын өткізу.	1	16.03	
53	Өткізілген ойынды саралау.	1	30.03	
54	«Қ.Р. гендерлік саясат дұрыс жолға қойылған жоқ» ойын өткізу.	1	04.04	
55	Өткізілген ойынды саралау.	1	06.04	
56	«Интернет ақпараттары адам баласына пайдалы әлде зиян» ойын өткізу.	1	11.04	
57	Өткізілген ойынды саралау.	1	13.04	
58	Дебат турнирін ұйымдастыру.	1	18.04	
59	Дебат турнирін ұйымдастыру.	1	20.04	

60	Американ форматтағы пікір-сайыс ұйымдастыру.	1	25.04	
61	Американ форматтағы пікір-сайыс ұйымдастыру.	1	27.04	
62	Саяси форматтағы пікір-сайыс ұйымдастыру.	1	02.05	
63	Саяси форматтағы пікір-сайыс ұйымдастыру.	1	04.05	
64	Карл Попер форматтағы пікір-сайыс ұйымдастыру.	1	09.05	
65	Карл Попер форматтағы пікір-сайыс ұйымдастыру.	1	11.05	
66	Өткізілген ойынды саралау.	1	16.05	
67	Пікір-сайыстың формаларының айырмашылығы.	1	18.05	
68	Пікір-сайыс қызметі және маңыздылығы.	1	23.05	

«TUGYR» дебат үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі		
Кіші буын 5-6 сынып оқушылары	Орта буын 7-8 сынып оқушылары	Үлкен буын 9-11 сынып оқушылары
Алтынбек Інжу Тоқан Мерзада Тойбатыр Абдон Оналиев Арсен Марат Нұрсезім		

Сканировано с CamScanner

«TUGYR» дебат үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі

№ р/с	Оқушының толық аты-жөні	Сыныбы	Туылған жылы	Мекен-жайы	Байланыс телефоны
1	Алтынбек Інкар	6 „А“	08.02.13	Қошқарб 3	77523144775
2	Оналдаев Арсен	6 „Б“	27.05.13	Спандияр К 30	7027613391
3	Бимырзай Нарияш	7 „А“	14.06.13	Алтаимсб 3	7056506024
4	Сұлтан Қазына	7 „А“	04.07.13	Оралхан б 58	705 1040713
5	Жеткербай Аяулым	7 „А“	31.05.13	Г. Мустафин 17	7767233412
6	Садет Айшабибі	7 „А“	03.08.13	3 мкр 25	7075899963
7	Нұрман Мадина	7 „Д“	25.01.13	Т. Бигелдинов 22	7082210260
8	Айдолнұр М	7 „Б“	25.04.13	К Жұрб. 83	7716583609
9	Жалғаман Т	7 „Б“	17.01.13	Тоқим б 1А	7754826131
10	Турсункапова Е	7 „А“	24.12.12	Спандияр К	77754350398
11	Марат Нұрсезім	6 „А“	04.03.14	Оралхан б 44	70730595 5
12	Нұрланбай Назік	7 „Д“	20.10.12	Қошқарбаева 8	7753410512
13	Тойбахтияр Айдоцн	6 „В“	25.01.14	Оралхан 40	70825737552
14	Мұрат Имангали	7 „А“	26.06.12	Г. Мустафин	77538693228
15	Бахтияр Қарақат	7 „В“	Спандияр К	20.04.13	7074060018
16	Тоқым Мөрзатай	6 „Б“	21.01.14	С. Торайғ 7 171	778102826
17	Өсербай Кәусар	7 „В“	17.11.12	Қошқарбаева	70529824653
18	Бинбалов Айдияр	7 „А“	25.07.12	Ж. Аймақ 30	7787598499
19	Болатбек М	7 „Д“	05.07.13	Оралх б 9	70548418830
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					

Сканировано с CamScanner